

Luonnonsuojelulain 54 §:n mukainen poikkeaminen Syväyksen luonnonsuojelualueen ja Syväyksen luonnonsuojelualue 1:n rauhoitusmääräyksistä

Hakija

OSK Lumimuutos
Havukkavaarantie 29
81235 Lehtoi
tero@lumi.fi

Hakemus

OSK Lumimuutos (2002008-4) hakee Pohjois-Karjalan ELY-keskukselta lupaa poiketa yksityisen luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksistä liittyen Syväyksen luonnonsuojelualue 1:seen.

Kohde on tulossa ennallistamisen piiriin osana OSK Lumimuutoksen Koitajoki-hanketta. Hakemuksen liitteinä ovat työmaakartta, ennallistamissuunnitelma ja yhteistyösopimus maanomistajan kanssa. Poikkeamaa haetaan suunnitelman mukaisiin ennallistamistoi-
miin suoluonnon palautumiseksi.

Kohde on maastotarkastettu ja suunniteltu yhdessä Metsähallituksen Luontopalveluiden sekä Tornatorin edustajien kanssa.

Toimenpiteiden kuvaus

Hakkuussa ojituksesta hyötynyt ja haihduttava puusto poistetaan. Hakkuu toteutetaan Metsälain 5 a §:n mukaisena vähäpuustoisen tai avoimen suon ennallistamishakkuuna. Hakkuussa jätetään pieniläpimittainen ja haihdutukseltaan merkityksetön puusto, vanhat, luontaiset suomännyt tai näiden puuttuessa vähintään 20r/ha valtapuuston runkoja. Kuviolla 10008 hakkuu tehdään poimintaluonteisena hakkuuna. Alueen ojat padotaan pitävästi, patoväli max. 60 metriä. Tarvittaessa patoamista täydennetään koko ojan matkalta tehtävällä tukkimisella sekä pintavesien ohjaamisella saroille.

Hakijan antamat lisätiedot

Tervasuon ennallistamissuunnitelmassa oleva lähde huomioidaan siten, että sen läheisyydessä ei kuljeta koneella ja lähteen luontainen vesitalous pyritään palauttamaan tarvittaessa käsityönä. Kaivinkoneenkuljettaja on kokenut ja maastossa on työnohjaus järjestetty. Kokoomaajaan voidaan tehdä turvepato siten, että vesistöhaittaa kontrolloidaan.

Päätös ja lupaehdot

Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jatkossa ELY-keskus) myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan ennallistamistöiden toteuttamiselle seuraavin ehdoin:

1. Lupa on voimassa päätöksen lainvoimaisuuden saavuttamisesta 31.12.2025 saakka.
2. Toimenpiteillä ei saa heikentää suojelualueen luontotyyppejä eikä lintujen elinympäristöjä.

9.5.2025

3. Toimenpiteitä tehtäessä on pyrittävä välttämään häiriön aiheuttamista suojelualueen linnustolle ja muulle eläimistölle.
4. Koneita kuljetettaessa ja niitä käytettäessä on huolehdittava siitä, ettei ympäristölle ja vesistölle aiheudu pilaantumisen vaaraa. Jos toiminnasta aiheutuu tai uhkaa aiheutua ympäristön pilaantumista, toiminnanharjoittajan on viipymättä ryhdyttävä tarpeellisiin toimiin pilaantumisen tai sen vaaran ehkäisemiseksi tai sen rajoittamiseksi mahdollisimman vähäiseksi.
5. Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
6. Hakija vastaa muista hankkeeseen tarvittavista luvista ja ilmoituksista.
7. Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimessa) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
8. Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
9. ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista. ELY-keskus voi peruuttaa osittain tai kokonaan tämän luvan, mikäli luvan edellytykset eivät enää täyty tai luvan ehtoja ei noudateta.
10. Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle on toimitettava raportti luvan käytöstä 31.12.2025 mennessä. Raportti toimitetaan osoitteeseen kirjaamo.pohjois-karjala@ely-keskus.fi, viitteeksi POKELY/432/2025.

Perustelut

Syväyksen luonnonsuojelualue (YSA076892) on perustettu Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen päätöksellä numero 681 L, diaarinumero 0798L0482-251 24.9.1999. Syväyksen luonnonsuojelualue 1 (YSA076961) on perustettu Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen päätöksellä PKA-2002-L-242 (251) 13.6.2002. Molemmat yksityiset suojelualueet kuuluvat Kesonsuo-Palokangas-Selkäkangas-Syväysjoki-Natura-alueeseen (SAC, FI0700011), Kesonsuo-Syväysjoki-Natura-alueeseen (SPA, FI0700149) ja lintuvesien suojeluohjelma-alueeseen nimeltä Syväysjoki (LVO070157).

Molemmilla yksityisillä luonnonsuojelualueilla on niiden rauhoitusmääräysten mukaan kielletty:

- oijen kaivaminen, vesien perkaaminen ja patoaminen;
- metsänhakkuu sekä muu kasvien tai niiden osien ja sienten ottaminen tai vahingoittaminen, lukuun ottamatta marjojen ja ruokasienten poimimista;
- maa-aineksien tai kaivoskivennäisten ottaminen tai maa- tai kallioperän vahingoittaminen;
- rakennuksien, rakennelmien tai teiden rakentaminen;
- luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai hätyyttäminen tai niiden pesien hävittäminen sekä selkärangattomien eläinten pyydystäminen tai kerääminen;
- liikkuminen moottoriajoneuvoilla;
- tulenteke (muualla, kuin myöhemmin hoito- ja käyttösuunnitelmassa tarvittaessa osoitettavilla paikoilla) ja leiriytyminen;
- vedenpäällisen kasvillisuuden peittämällä luhta-alueilla liikkuminen 1.5.-10.7. välisenä aikana (lintujen pesimäaika);
- muut toimet, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan taikka eliölajien säilymiseen.

Kesonsuo-Palokangas-Selkäkangas-Syväysjoki-Natura 2000 -alue (SAC) on perustettu 27.3.2015 ympäristöministeriön asetuksella 354/2015. Alue on kooltaan 8764,76 ha ja suojelun perusteena on 12 luontotyyppiä. Alueen suojelutavoitteena on vähintään kohteen merkityksen säilyminen osana Natura 2000 -verkostoa. Lisäksi alueen suojelussa ja hoidossa painotetaan seuraavia tavoitteita:

- alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys
- alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään alueen käyttöä ohjaamalla
- luontotyyppin tai lajin elinympäristön laatua tai populaation elinvoimaisuutta parannetaan ennallistamis- ja hoitotoimenpiteillä.

Kesonsuo-Syväysjoki-Natura 2000 -alue (SPA) on perustettu 27.3.2015 ympäristöministeriön asetuksella 354/2015. Alue on kooltaan 5641 ha ja sen suojelun perusteena on 44 lintulajia, joiden suojelutavoitteena on vähintään kohteen merkityksen säilyminen osana Natura 2000 -verkostoa. Lisäksi alueen suojelussa ja hoidossa painotetaan seuraavia tavoitteita:

- alueella vallitseva lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys
- lajin elinympäristön laatua tai lajin populaation elinvoimaisuutta parannetaan ennallistamis- ja hoitotoimenpitein.

Luonnonsuojelulain (9/2023) 34 §:n mukaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää. Luonnonsuojelulain 35 §:ssä säädetään hankkeiden ja suunnitelmien arvioinnista seuraavasti: "Jos hanke tai suunnitelma joko yksinään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia."

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan suunniteltu ennallistaminen ei heikennä lupaehtojen mukaisesti toimittaessa Natura-alueiden suojeluperusteena olevia luonnonarvoja eikä luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen Natura-arviointi ole siten tarpeen.

Luonnonsuojelulain 54 §:n nojalla ELY-keskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa yksityistä luonnonsuojelualueutta koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai olemassa olevien yhdyskuntateknisten rakenteiden tai niihin liittyvien laitteiden kunnostamisen taikka tutkimuksen kannalta.

Yksityisten luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksissä kielletään liikkuminen vedenpäällisen kasvillisuuden peittämällä luhta-alueilla 1.5.-10.7. välisenä aikana. Suunniteltujen toimien toteuttaminen ei kuitenkaan vaadi liikkumista luhta-alueella rannan

tuntumassa. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan suunniteltu ennallistaminen on perusteltua alueen hoidon kannalta eikä toimenpiteiden ei voida katsoa aiheuttavan haittaa alueen suojelun perusteena oleville luontoarvoille.

ELY-keskus katsoo, että hakemus täyttää luonnonsuojelulain 54 §:n 1 momentin mukaiset poikkeamisedellytykset.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 34 §, 35 §, 54 § ja 121 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen päätös numero 681 L, diaarinumero 0798L0482-251 24.9.1999 Syväyksen luonnonsuojelualueen (YSA076892) perustamisesta

Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen päätös PKA-2002-L-242 (251) 13.6.2002 Syväyksen luonnonsuojelualueen 1 (YSA076961) perustamisesta

Ympäristöministeriön asetus Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden luettelosta (354/2015)

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Päätöksen mukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä luvan saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan ja mahdollisen muutoksenhaun jälkeen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi sähköpostitse.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt luonnonsuojeluasiantuntija Ville Vuorio ja ratkaissut johtava asiantuntija Saara Heräjäjärvi.

Liitteet

Valitusosoitus

9.5.2025

Diaarinumero

Jakelu

Hakijalle sähköisesti.

Tiedoksi

Ilomantsin kunta, kirjaamo@ilomantsi.fi
Ympäristöministeriö, kirjaamo.ym@gov.fi
Suomen ympäristökeskus, kirjaamo@syke.fi
Pohjois-Karjalan luonnonsuojelupiiri, pohjois-karjala@sll.fi
Pohjois-Karjalan lintutieteellinen yhdistys, pk.lintutieteellinen@gmail.com

Suoritemaksu

Suoritemaksutta. Luonnonsuojelua edistäviin ennallistamistoimiin myönnettävät poikkeukset ovat maksuttomia.